

Zasady oceniania
Kryteria oceniania i wymagania

1. Kontrola i ocena osiągnięć uczniów

Systematycznej, planowej kontroli i ocenie podlegają wszystkie formy aktywności uczniów przy użyciu różnych narzędzi pomiaru dydaktycznego tj. wypowiedzi, czynności polecane przez nauczyciela, wytwory pracy (albumy, mapy, schematy, wykresy, katalogi, prezentacje multimedialne itp.), odpowiedzi, rozwiązywanie krzyżówek, kartkówki, sprawdziany, testy, a także aktywność na zajęciach (uczestnictwo w ćwiczeniach, dyskusji – poprawność działania, logika argumentacji, oryginalność i przydatność proponowanych rozwiązań).

Ocena ma na celu pobudzenie uczniów do systematycznego przygotowania się do lekcji, aktywności na lekcjach, odrabiania prac domowych i zaliczeniowych.

Ocenie podlegają:

1. Odpowiedzi ustne.

Nauczyciel ma prawo sprawdzić wiadomości ucznia podczas rozmowy z trzech ostatnich lekcji.

2. Sprawdziany.

Prace kontrolne zapowiadane są przynajmniej tydzień przed terminem, a zakres podlegający kontroli określa nauczyciel. Uczeń odpisujący na sprawdzianie lub konsultujący się z innymi uczniami bezwzględnie otrzymuje ocenę niedostateczną, a nauczyciel nie sprawdza jego pracy pisemnej.

Prace pisemne (sprawdziany, testy, kartkówki) oceniane są według następującej skali:

100% + wiedza ponadprogramowa	ocena celująca
100% - 91%	ocena bardzo dobra
90% - 75%	ocena dobra
74% - 51%	ocena dostateczna
50% - 35%	ocena dopuszczająca
34% - 0%	ocena niedostateczna

Sprawdziany należy oddać uczniom z wiadomością zwrotną (pisemną lub ustną) i oceną do dwóch tygodni.

Jeśli w umówionym terminie sprawdzian nie został napisany, gdyż lekcja nie odbyła się (z różnych przyczyn), to sprawdzian automatycznie jest pisany na najbliższej lekcji. Podobnie, jeśli na lekcji, na której zapowiedziano sprawdzian, znaczna grupa uczniów będzie nieobecna. O tym, czy sprawdzian zostaje z tej przyczyny przełożony, decyduje nauczyciel. Uczeń nieobecny na lekcji, na której klasa pisała pracę pisemną, pisze pracę na kolejnej lekcji, bez uprzedzenia ze strony nauczyciela. Wówczas praca pisemna może mieć inną formę, ale nadal musi dotyczyć materiału, z którego pisano sprawdzian, test, itp.

3. Kartkówki.

Kartkówki mogą być niezapowiedziane przez nauczyciela i obejmują trzy ostatnie lekcje. Uczeń odpisujący na sprawdzianie lub konsultujący się z innymi uczniami bezwzględnie otrzymuje ocenę niedostateczną, a nauczyciel nie sprawdza jego pracy pisemnej.

Kartkówki należy oddać uczniom z wiadomością zwrotną (ustną lub pisemną) i oceną do dwóch tygodni.

4. Zadania domowe.

Zadania są sprawdzane przez nauczyciela bez wcześniejszej zapowiedzi. Każdy brak zadania domowego jest odnotowany w postaci oceny niedostatecznej, chyba, że uczeń zgłosił na początku lekcji nieprzygotowanie do zajęć. Nie ma bezpośredniej możliwości poprawy uzyskanej oceny niedostatecznej na ocenę cząstkową. Uczeń uzyskuje minusy za każdym razem braku zadania nieuzupełniony przez ucznia, mimo prośby nauczyciela zapisanej w zeszytcie. Plusy mogą być wpisane za uzupełnienie danego zadania pod warunkiem przedstawienia nauczycielowi przez ucznia uzupełnionego zadania na kolejnej (najbliższej) lekcji, na której uczeń uzyskał ocenę niedostateczną za dane zadanie. Plusy i minusy są przeliczane na ocenę cząstkową w sposób podany w punkcie 6.

5. Ćwiczenia praktyczne w ramach pierwszej pomocy.

Nauczyciel może sprawdzić na bieżąco umiejętności uczniów w zakresie udzielania pierwszej pomocy od momentu przekazania wiadomości do końca trwania nauczania przedmiotu w różnych formach (pokaz, ćwiczenia, test pisemny, kartkówka, rozmowa, itp.).

6. Aktywność.

Uczeń za pracę na lekcji otrzymuje plusy i minusy, które są przeliczane na ocenę cząstkową wg wzoru:

- +++++ - bardzo dobry,
- ++++ - dobry,
- +++ - dostateczny,
- ++ - dopuszczający,
- + - dopuszczający-
- - - - - niedostateczny.

7. Systematyczność.

Nauczyciel ocenia systematyczność pracy ucznia na końcu półrocza i roku szkolnego przy ustalaniu oceny śródrocznej i końcoworocznej.

8. Udział w konkursach.

Za udział w konkursach o tematyce związanej z przedmiotem uczeń otrzymuje w zależności od osiągniętych sukcesów od jednego do czterech plusów, bądź ocenę cząstkową. Laureaci wspomnianych konkursów otrzymują na koniec roku ocenę wyższą o stopień od oceny będącej wynikiem pracy na lekcjach.

9. Nieprzygotowanie.

Uczeń może zgłosić jedno nieprzygotowanie na lekcji w ciągu jednego semestru.

10. Prezentacje, plakaty, makiety, itp.

Prace wykonane w domu oceniane są na czterech płaszczyznach: zgodność z tematem, wartość merytoryczna, sposób prezentowania pracy przez ucznia (wypowiedź samodzielna, czytanie tekstu z plakatu, itd.), ogólny wyraz artystyczny i estetyka. W każdej z czterech kategorii można uzyskać maksymalnie 6 pkt., z których wyciągana jest średnia arytmetyczna będąca równoznaczną oceny cząstkowej.

2. **Poprawa ocen**

Ocenę można poprawić do tygodnia czasu od momentu otrzymania informacji o niej, przy czym:

- ocenę ze sprawdzianu można poprawić pisemnie bądź ustnie (decyduje nauczyciel) z materiału obowiązującego na sprawdzianie;
- ocenę z odpowiedzi ustnej, kartkówki, braku aktywności na lekcji można poprawić ustnie przygotowując się na bieżąco z trzech ostatnich lekcji;
- zadania domowe należy uzupełnić i przedstawić nauczycielowi na kolejnej lekcji po zgłoszeniu braku zadania lub otrzymaniu oceny niedostatecznej na kolejnej lekcji. Ocena w tym przypadku nie zostaje poprawiona, ale ma to wpływa na ocenę śródroczną i roczną.

Gotowość do poprawy oceny zainteresowany uczeń zgłasza nauczycielowi na początku lekcji. Nauczyciel ze względów organizacyjnych może wskazać uczniowi inny czas poprawy oceny, np. na dodatkowych zajęciach lub poprosić o pozostanie po lekcjach. Jeśli uczeń nie stawi się na poprawę w ustalonym wspólnie z nauczycielem terminie, ocena pozostaje niezmienną.

3. **Ocena śródroczna i roczna**

Ocena śródroczna i roczna jest ustalana na podstawie ocen cząstkowych, spośród których największą wagę mają oceny ze sprawdzianów, odpowiedzi ustnych i kartkówek i ćwiczeń praktycznych (kurs pierwszej pomocy), a dopiero później z pozostałych form aktywności ucznia.

Przy ustalaniu oceny śródrocznej i rocznej nauczyciel bierze pod uwagę poza ocenami cząstkowymi, zaangażowanie ucznia na lekcji oraz jego systematyczność.

4. **Informacja o ocenach**

Uczeń otrzymuje informację o ocenie ustnie. Nauczyciel uzasadnia ocenę pisemnie na wniosek złożony na piśmie przez ucznia lub rodzica, w terminie 1 tygodnia, na który odpowiada w ciągu 1 tygodnia.

KRYTERIA OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW W ODNIESIENIU DO POZIOMÓW WYMAGAŃ

Proponuje się następujące przedziały klasyfikacyjne ocen:

Celujący – zakres wymagań – wykraczający

Bardzo dobry – zakres wymagań – dopełniający

Dobry – zakres wymagań – rozszerzający

Dostateczny – zakres wymagań – podstawowy

Dopuszczający – zakres wymagań – konieczny

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- pomimo pomocy nauczyciela nie potrafi się wypowiedzieć
- nie opanował wiedzy i umiejętności w zakresie wymagań koniecznych niezbędnych do dalszego kształcenia
- nie potrafi wykonać prostego polecenia wykazuje się brakiem systematyczności i chęci do nauki
- nie interesuje się przedmiotem

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- przy pomocy nauczyciela jest w stanie wykonać proste polecenia
- ma braki w opanowaniu wiedzy i umiejętności, które są konieczne do dalszego kształcenia
- posiada minimum wiedzy
- nie potrafi sformułować jasnej wypowiedzi na tematy poruszane na lekcjach jego postawa na lekcjach jest bierna, ale wykazuje chęć do współpracy

Ocena dostateczna

Uczeń:

- jest aktywny na lekcjach sporadycznie, jego wiedza jest fragmentaryczna i wyrywkowa,
- ma problemy z samodzielnym sformułowaniem i uzasadnieniem swoich wypowiedzi,
- udziela odpowiedzi na proste pytania nauczyciela
- wykonuje samodzielnie proste zadania, które przydzieli mu grupa

Ocena dobra

Uczeń:

- w dużej mierze opanował treści i umiejętności zawarte w programie,
- chętnie pracuje w grupie,
- jest aktywny na zajęciach
- umiejętnie wykorzystuje zdobyte informacje
- wykonuje samodzielnie typowe zadania związane z tokiem lekcji i zlecone przez nauczyciela
- umie formułować proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne
- porównuje zachowania pozytywne i negatywne oraz ich wpływ na postawę ludzi
- prezentuje różne sposoby rozwiązywania konfliktów
- poprawnie stosuje pojęcia poznane na lekcji
- poprawnie wykonuje czynności ratownicze,

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- bardzo aktywnie uczestniczy w zajęciach
- sprawnie samodzielnie posługuje się różnymi źródłami wiedzy,
- uzasadnia odpowiedzi korzystając z wiadomości internetowych, prasowych i telewizyjnych
- dokonuje samodzielnej oceny wydarzeń i zjawisk
- dostrzega związki przyczynowo-skutkowe
- potrafi łączyć wiedzę z różnych przedmiotów
- samodzielnie interpretuje teksty źródłowe
- bezbłędnie wykonuje czynności ratownicze, koryguje błędy kolegów
- sprawnie wykorzystuje wiedzę z różnych przedmiotów do rozwiązywania zadań z zakresu bhp

Ocena celująca

Uczeń:

- posiada wiedzę i umiejętności wykraczające poza program
- rozwija własne zainteresowania
- bierze udział z sukcesami w konkursach, olimpiadach, mistrzostwach
- jest bardzo aktywny na lekcjach
- wykonuje szereg zadań dodatkowych z własnej inicjatywy
- jest żywo zainteresowany tym, co dzieje się w Polsce i na świecie w ramach bhp
- umiejętnie formułuje argumenty,
- potrafi doskonale zaplanować i zorganizować pracę swoją i innych

Wymagania edukacyjne

Dział	Efekty kształcenia	Treści nauczania/ Tematy lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
	Uczeń:		Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:
I. Wprowadzenie do zagadnień bezpieczeństwa i higieny pracy	- rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1. Istota bezpieczeństwa i higieny pracy	- rozróżnić pojęcia: bezpieczeństwo pracy, higiena pracy, ochrona pracy;	- wymienić instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska; - wskazać zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
		2. Podstawowe pojęcia z zakresu bhp	- określić zakres i cel działań w zakresie ochrony przeciwpożarowej; - określić zakres i cel działań w zakresie ochrony środowiska,; - wyjaśnić znaczenie pojęcia ergonomia	- wymienić przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska i ergonomii

			- rozróżnić pojęcia związane z wypadkami przy pracy i chorobami	
II. Regulacje prawne w zakresie ochrony pracy	- rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska w Polsce; - określa prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1. Główne źródła prawa pracy w Polsce	- określić główne funkcje prawa pracy; - wyszukać w Internecie treść określonego rozporządzenia lub ustawy; - zinterpretować przepisy prawa pracy;	- zidentyfikować regulacje wewnątrzzakładowe dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy
		2. Prawa i obowiązki pracodawcy oraz pracownika w zakresie bhp i ochrony pracy	- określić prawa pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy; - określić obowiązki pracodawcy oraz osób kierujących pracownikami w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy; - określić obowiązki pracodawcy w zakresie opieki zdrowotnej nad pracownikami - określić obowiązki pracodawcy w zakresie szkoleń bhp pracowników - określić prawa pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy; - określić obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	- wymienić rodzaje profilaktycznych badań lekarskich; - wymienić rodzaje obowiązkowych szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy;
		3. Nadzór nad warunkami pracy	- wymienić instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska w Polsce; - określić zadania i uprawnienia Państwowej Inspekcji Pracy - określić zadania i uprawnienia Państwowej Inspekcji Sanitarnej - określić zadania i uprawnienia Urzędu Dozoru Technicznego - określić zadania i uprawnienia Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska;	- określić zadania i uprawnienia służby bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie pracy;
		4. Konsekwencje naruszenia przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania zadań zawodowych	- określić katalog indywidualnych praw pracowników, których naruszenie skutkuje odpowiedzialnością za wykroczenia przeciwko prawom pracownika; - określić odpowiedzialność porządkową pracownika za nienależyte wywiązywanie się z obowiązków; - określić odpowiedzialność materialną pracownika za nienależyte wywiązywanie się z obowiązków; - określić odpowiedzialność za mienie powierzone pracownikowi;	- zidentyfikować system kar dla pracownika z tytułu nieprzestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy w trakcie wykonywania pracy; - określić odpowiedzialność cywilną pracownika za nienależyte wywiązywanie się z obowiązków;

III. Czynniki zagrożeń zawodowych	<ul style="list-style-type: none"> - przewiduje zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych; - określa zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy; - określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka; 	5. Czynniki tworzące środowisko pracy	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić pojęcia: zagrożenia szkodliwe, uciążliwe i niebezpieczne występujące w procesach pracy, NDS, NDN oraz zagrożenie, zagrożenie zawodowe; - określić czynniki niebezpieczne oraz szkodliwe i uciążliwe występujące w środowisku pracy; - przewidzieć zagrożenia dla zdrowia i życia związane z występowaniem czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych w środowisku pracy; - wskazać obowiązki pracownika i pracodawcy w zakresie zapobiegania wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym 	<ul style="list-style-type: none"> - rozróżnić czynniki fizyczne, chemiczne, biologiczne i psychofizyczne występujące w środowisku pracy; - wymienić rodzaje świadczeń z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych; - określić skutki oddziaływania czynników fizycznych na organizm człowieka; - określić skutki oddziaływania czynników psychofizycznych na organizm człowieka; - opisać skutki oddziaływania czynników niebezpiecznych i uciążliwych na organizm człowieka
		6. Hałas w środowisku pracy	<ul style="list-style-type: none"> - określić rodzaje dźwięków w zależności od ich częstotliwości; - określić zagrożenia związane z występowaniem hałasu w środowisku pracy; - scharakteryzować wymagania bezpieczeństwa dotyczące dopuszczalnych wartości hałasu na różnych stanowiskach pracy; - określić skutki oddziaływania hałasu na organizm człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować metody eliminowania i ograniczania hałasu w środowisku pracy i bytowania człowieka; - dobierać środki ochrony zbiorowej do rodzaju zagrożeń w pracy
		7. Mikroklimat	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić pojęcia: mikroklimat gorący, zimny, umiarkowany, komfort cieplny, równowaga cieplna organizmu, syndrom chorego budynku; - określić zagrożenia dla zdrowia związane z występowaniem mikroklimatu zimnego w środowisku pracy; - określić skutki oddziaływania mikroklimatu zimnego na organizm człowieka; - określić zagrożenia dla zdrowia związane z występowaniem mikroklimatu gorącego w środowisku pracy; - określić skutki oddziaływania mikroklimatu gorącego na organizm człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> - określić zagrożenia dla zdrowia związane z występowaniem syndromu chorego budynku; - określić skutki zdrowotne syndromu chorego budynku; - dobierać środki ochrony zbiorowej do rodzaju zagrożeń w pracy
		8. Oświetlenie	<ul style="list-style-type: none"> - przewidzieć zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia związane z wykonywaniem zadań zawodowych w niewłaściwym oświetleniu; - określić zagrożenia związane z niewłaściwym oświetleniem środowiska pracy; 	<ul style="list-style-type: none"> - określić zasady doboru oświetlenia zapewniającego optymalne warunki widzenia; - dobierać środki ochrony zbiorowej do rodzaju zagrożeń w pracy

			- określić wpływ ośnienia na narząd wzroku i samopoczucie człowieka	
		9. Czynniki chemiczne w środowisku pracy	- przewidzieć zagrożenia dla zdrowia związane z różną dynamiką przebiegu, mechanizmem i działaniem substancji chemicznych; - określić zagrożenia związane z występowaniem czynników chemicznych w środowisku pracy; BHP(5)11 rozpoznać piktogramy wskazujące zagrożenia substancjami chemicznym; - określić skutki oddziaływania wybranych czynników chemicznych na organizm człowieka	- sklasyfikować substancje chemiczne pod względem klasy zagrożeń wg systemu GHS; - scharakteryzować sposoby likwidacji lub ograniczenia zagrożeń związanych z substancjami chemicznymi; - dobierać środki ochrony zbiorowej do rodzaju zagrożeń w pracy
		10. Pyły w środowisku pracy	- określić źródła emisji pyłów w pomieszczeniach pracy; - określić zagrożenia związane z występowaniem pyłów w środowisku pracy; - określić skutki działania różnych rodzajów pyłów na organizm człowieka;	- sklasyfikować oddziaływanie biologiczne pyłów pod względem średnicy cząstek; - scharakteryzować sposoby likwidacji lub ograniczenia zagrożeń związanych z narażeniem na pyły, - dobierać środki ochrony zbiorowej do rodzaju zagrożeń w pracy
		11. Stres w środowisku pracy	- przewidywać psychologiczne stresory np.: nadmierne obciążenie, presja terminów, przeciążenie informacyjne, monitorowanie wydajności i inne występujące w środowisku pracy; - dobrać i zastosować odpowiednią metodę radzenia sobie ze stresem;	- scharakteryzować skutki stresu; - rozróżnić stres od wypalenia zawodowego i określić sposoby ograniczenia zagrożenia wynikającego z tych zjawisk
IV. Ergonomia w kształtowaniu warunków pracy	- organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1. Ergonomia w życiu codziennym i pracy zawodowej	- wyjaśnić podstawowe pojęcia z zakresu ergonomii: fizjologia pracy, socjologia i psychologia pracy, medycyna pracy, pedagogika pracy, organizacja pracy, antropometria ergonomia korekcyjna i koncepcyjna; - wyjaśnić pojęcie ergonomiczności i skutków jej braku	- sformułować ogólne zasady ergonomicznego kształtowania wyrobów: maszyn, urządzeń i stanowisk pracy
		2. Ergonomia postawy przy pracy	- wyjaśnić różnicę pomiędzy pracą statyczną a dynamiczną oraz napięciem statycznym i dynamicznym mięśni; - przewidzieć zagrożenia dla zdrowia człowieka wynikające z przyjmowania wadliwej postawy podczas pracy; - określić elementy profilaktyki wad postawy;	- rozróżnić pozycje prawidłowe i nieprawidłowe przyjmowane podczas pracy

			- określić wpływ pozycji przyjmowanej podczas pracy na obciążenie części lędźwiowej kręgosłupa	
		3. Organizacja stanowiska pracy człowieka w pozycji stojącej	- określić wpływ przyjmowania pozycji stojącej podczas pracy na organizm człowieka; - określić korzyści wynikające z przyjmowania pozycji stojącej podczas pracy; - określić ergonomiczne zasady organizacji pracy w pozycji stojącej	- dobrać wysokość powierzchni roboczej do rodzaju wykonywanej pracy
		4. Organizacja stanowiska pracy człowieka w pozycji siedzącej	- określić wpływ przyjmowania pozycji siedzącej podczas pracy na organizm człowieka; - określić wymagania dotyczące zachowania właściwej pozycji siedzącej; - określić ergonomiczne zasady organizacji pracy w pozycji siedzącej	- określić metody eliminacji negatywnych skutków pracy w pozycji siedzącej
		5. Ręczne prace transportowe	- zidentyfikować źródła zagrożeń występujące przy ręcznych pracach transportowych; - określić skutki zagrożeń dla zdrowia związane z wykonywaniem ręcznych prac transportowych; - określić obowiązki pracodawcy zatrudniającego pracownika przy ręcznych pracach transportowych; - określić dopuszczalne masy przemieszczanych ręcznie przedmiotów; - przyjąć prawidłową postawę przy ręcznym przemieszczaniu przedmiotów;	- określić wymagania ergonomii przy organizacji ręcznych prac transportowych
V. Kształtowanie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy – liczba godzin 7	- stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1. Ogólne zasady kształtowania bezpiecznych i higienicznych warunków pracy	- scharakteryzować zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania zadań zawodowych; - rozróżnić znaki ostrzegawcze stosowane w zakładach pracy; - rozróżnić znaki zakazu stosowane w zakładach pracy; - rozróżnić znaki nakazu stosowane w zakładach pracy; - rozróżnić znaki ewakuacyjne i informacyjne stosowane w instytucjach i zakładach pracy; - określić barwy i kształty znaków bezpieczeństwa	- określić źródła zasad i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
		2. Zagrożenia związane z wykonywaniem zadań zawodowych	- określić urazy powstałe na skutek oddziaływania zagrożeń mechanicznych przy wykonywaniu zadań zawodowych; - określić zagrożenia powstające podczas pracy z urządzeniami elektrycznymi; - określić zagrożenia powstające podczas pracy w	- sklasyfikować zagrożenia związane z wykonywaniem zadań zawodowych;

			<p>pomieszczeniach, w których występuje zjawisko elektryczności statycznej;</p> <ul style="list-style-type: none"> - określić sposoby zabezpieczania się przed gromadzeniem się na pracowniku ładunku elektrycznego; - wyjaśnić w jakich sytuacjach pracodawca jest obowiązany zapewnić pracownikowi asekurację przy wykonywaniu zadań zawodowych 	
		3. Ochrona przed zagrożeniami wynikającymi z wykonywania zadań zawodowych	<ul style="list-style-type: none"> - określić metody likwidacji lub ograniczenia zagrożeń mechanicznych na stanowisku pracy; - określić zasady bezpiecznego użytkowania narzędzi i przyrządów; - wyjaśnić znaczenie pojęcia narażenie zawodowe; - określić metody postępowania w przypadku stwierdzenia przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń substancji chemicznych w zakładzie pracy; - określić metody likwidacji lub ograniczenia zagrożeń wynikających z eksploatacji urządzeń elektrycznych; - określić zasady bezpiecznego użytkowania ręcznych narzędzi elektrycznych; - określić zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń elektrycznych 	- rozróżnić pojęcia: NDS, NDSCh, NDSP;
		4. Środki ochrony indywidualnej i zbiorowej	<ul style="list-style-type: none"> - określić sytuacje podczas wykonywania zadań zawodowych wymagające stosowania środków ochrony indywidualnej; - określić obowiązki pracodawcy związane z zapewnieniem pracownikom środków ochrony indywidualnej oraz odzieży roboczej i obuwia roboczego przewidzianych do stosowania na danym stanowisku pracy; - zidentyfikować środki ochrony indywidualnej w zależności od ich funkcji ochronnych; - określić obowiązki pracownika związane z używaniem środków ochrony indywidualnej oraz odzieży roboczej i obuwia roboczego 	- zidentyfikować środki ochrony zbiorowej stosowane do ochrony przed hałasem, zapyleniem, urazami mechanicznymi oraz przy pracach na wysokości;
		5. Ryzyko zawodowe	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić znaczenie pojęcia ryzyko zawodowe; - określić obowiązki pracodawcy związane z oceną 	- wyjaśnić jaką rolę w pracy zawodowej odgrywa karta informacji o ryzyku zawodowym sporządzona

			ryzyka zawodowego na stanowisku pracy	dla określonego stanowiska pracy
		6. Kształtowanie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy podczas korzystania z komputera	<ul style="list-style-type: none"> - określić czynniki zagrożenia zawodowego występujące podczas pracy przy monitorze ekranowym; - określić zagrożenia dla zdrowia związane z pracą przy monitorze ekranowym; - określić zagrożenia układu wzrokowego związane z długotrwałym nadwężaniem oczu pracą przy monitorze ekranowym; - określić zasady higieny wzroku przy pracy na stanowisku komputerowym; - przewidzieć zagrożenia dla zdrowia wynikające z niewłaściwej pozycji przyjmowanej przy pracy z monitorem ekranowym; - określić objawy zespołu cieśni nadgarstka; - określić zagrożenia dla zdrowia związane z pracą z komputerem przenośnym; - zorganizować stanowisko pracy z komputerem zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, oraz przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy; - określić zasady bezpieczeństwa i higieny przy pracy na stanowisku komputerowym 	<ul style="list-style-type: none"> - określić objawy syndromu widzenia komputerowego; - określić zagrożenia dla zdrowia związane z polem elektromagnetycznym
		7. Ochrona środowiska pracy	<ul style="list-style-type: none"> - określić główne wymagania wobec przedsiębiorstwa korzystającego ze środowiska wynikające z ustawy Prawo ochrony środowiska; - określić procesy technologiczne będące źródłem zanieczyszczeń pyłami 	- określić sposoby ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem pyłami
VI. Ochrona przeciwpożarowa – liczba godzin 2	- przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1. Zagrożenia pożarowe a obowiązki pracodawcy i pracowników	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić znaczenie pojęcia „zagrożenie pożarowe”; - sklasyfikować materiały palne pod względem zagrożenia pożarowego i wybuchowego; - określić źródła zapłonu na stanowiskach pracy; - określić obowiązki pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej 	- określić obowiązki pracodawcy w zakresie ochrony przeciwpożarowej;
		2. Zasady postępowania w sytuacjach zagrożenia pożarem	<ul style="list-style-type: none"> - określić zasady zachowania się w przypadku wystąpienia pożaru; - określić warunki niezbędne do sprawnego przebiegu ewakuacji; 	- określić zasady rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego

			<ul style="list-style-type: none"> - określić rodzaje sprzętu przeciwpożarowego i środków gaśniczych; - rozróżnić rodzaje sprzętu przeciwpożarowego pod względem dostosowania do specyfiki zagrożenia pożarowego w danym pomieszczeniu 	
VII. Pierwsza pomoc w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia i życia – liczba godzin 3	- udziela pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia i życia	1. Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach	<ul style="list-style-type: none"> - określić obowiązki dotyczące udzielania pierwszej pomocy wynikające z przepisów prawa; - zidentyfikować sytuacje zagrożenia zdrowia i życia, podczas wykonywania pracy - sprawdzić stan świadomości i funkcji życiowych osoby poszkodowanej w wypadku; - udzielić pierwszej pomocy podczas zasłabnięcia osoby poszkodowanej w wypadku; - udzielić pierwszej pomocy podczas utraty przytomności osoby poszkodowanej w wypadku; - określić kolejne czynności podczas prowadzenia resuscytacji krążeniowo-oddechowej 	- zaprezentować udzielanie pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego
		2. Pierwsza pomoc przy urazach	<ul style="list-style-type: none"> - udzielić pierwszej pomocy przy zranieniach czaszki, klatki piersiowej i jamy brzusznej; - udzielić pierwszej pomocy przy krwotokach; - udzielić pierwszej pomocy przy zranieniach w przypadku ran z ciałem obcym; - udzielić pierwszej pomocy przy urazach kości i uszkodzeniu stawów; - udzielić pierwszej pomocy przy pogryzieniach, użądleniach; - udzielić pierwszej pomocy w przypadkach niedrożności dróg oddechowych; - udzielić pierwszej pomocy w przypadku wystąpienia wstrząsu pourazowego 	- zaprezentować udzielanie pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego
		3. Pierwsza pomoc w urazach termicznych i zachorowaniach	<ul style="list-style-type: none"> - udzielić pierwszej pomocy osobom poparzonym; - udzielić pierwszej pomocy przy wystąpieniu udaru słonecznego i ciepłego; - udzielić pierwszej pomocy przy porażeniach prądem; - udzielić pierwszej pomocy w przypadku zawału serca; - udzielić pierwszej pomocy przy ataku astmy oskrzelowej; - udzielić pierwszej pomocy przy ataku epilepsji; - udzielić pierwszej pomocy osobie chorej na cukrzycę; 	- zaprezentować udzielanie pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego

			<ul style="list-style-type: none"> - udzielić pierwszej pomocy w przypadku udaru mózgu; - ewakuować poszkodowaną osobę w bezpieczne miejsce	
--	--	--	--	--